

Politik for digitalisering af folkeskolen

Digitalisering skaber ikke værdi i sig selv, men giver folkeskolen en række nye muligheder og udfordringer.

I forhold til digitalisering har skolebestyrelserne en opgave med at omsætte de overordnede nationale intentioner om at digitalisering skal "understøtte kommunikation, læring og trivsel i folkeskolen og understøtte målene i folkeskolereformen" til de principper på skolen, der styrer en ændret praksis – på en måde der giver mening og værdi for den enkelte skole.

Digitalisering af folkeskolen skal handle om, hvordan vi bedst sikrer, at nye digitale redskaber giver værdi for skolernes virke.

Skole og Forældres overordnede politik for digitalisering af folkeskolen:

At mestre digital teknologi og forstå dens indflydelse på vores liv bliver i stigende grad et afgørende grundvilkår for vores velfærd og livskvalitet. Digitalisering i folkeskolen handler om give eleverne de kompetencer, som de får brug for som borgere i det 21. århundrede og på arbejdsmarkedet. SOF vil hjælpe skolebestyrelserne i arbejdet med at udvikle principper for IT-redskabsforståelse, digital dannelse, etik og værdier, således at digitaliseringen skaber værdi i den enkelte skole.

1. Digitalisering i folkeskolen og skole-hjem-samarbejdet

Når skolen digitaliserer undervisningen og kommunikationen gælder dette også for skole-hjem-samarbejdet.

Skole og Forældre mener, at den digitale indgang til skole-hjem-samarbejdet skal understøtte den målstyrede læring, herunder at elever, forældre og det pædagogiske personale på skolerne løbende kan følge elevernes læring, faglige progression og trivsel.

Skole og Forældre mener, at digitalisering bør indgå som et middel til at få alle forældre på omgangshøjde, når det gælder information og diskussion af skolens aktiviteter. Derfor anbefales det, at skolebestyrelsen sikrer forældrenes kompetenceudvikling ved at fastsætte principper for, hvordan elever og forældre kan anvende skolens IT-udstyr og digitale kommunikationskanaler i hjemmet som en del af skolens samlede IT-strategi. Forældrenes holdninger til digital dannelse vil på denne måde blive et naturligt emne i skole-hjem-samarbejdet.

2. Digitalisering i folkeskolen i relation til læring og evaluering heraf

Alle elever skal opleve, at digitalisering indgår som et naturligt redskab i og på tværs af alle fag, således at IT bliver en integreret del af elevernes læring og bidrager til elevernes faglige, personlige og sociale udvikling. Forenkling og digitalisering af elevplaner og Fælles Mål skal skabe en synlig sammenhæng mellem de mål, læreren opstiller for klassen, de enkelte elever og den løbende evaluering og opfølgning.

De fysiske rammer (PC'er, tablets, SmartBoards, trådløst netværk, software), skal være til tilstrækkelige og tilgængelige for alle elever.

Der skal sikres en forståelse hos alle skolens medarbejdere for, hvordan de teknologier, der er til rådighed, kan indgå i læringsmiljøet, både som en integreret del i selve læringsprocessen, men også som støtte i et differentieret læringsmiljø.

Skole og Forældre mener, at der er behov for at styrke skolebestyrelsens arbejde med fastsættelse af principper for og tilsyn med digital læring. Det anbefales, at den enkelte skolebestyrelse fastsætter et princip for digitalisering, der sikrer mulighed for forældrenes brug af og indsigt i værktøjerne, fastsættelse af individuelle læringsmål samt løbende opfølgning i skole-hjem-samtalerne. Efterfølgende skal skolebestyrelsen føre tilsyn med anvendelsen af princippet.

Skole og Forældre mener, at skolernes anvendelse af IT skal styrke eleven i forhold til følgende fire positioner:

1. Eleven som kritisk undersøger
2. Eleven som analyserende modtager
3. Eleven som målrettet og kreativ producent
4. Eleven som ansvarlig deltager

Det anbefales, at skolebestyrelserne forholder sig specifikt til:

- a) Implementering og brug af e-læringsplatforme
- b) At lade elementer af digitalisering indgå i alle valgfag og/eller at gøre digitalisering til et selvstændigt valgfag
- c) Elevernes arbejde med digital dannelse (se næste afsnit).

3. Digital dannelse

At besidde digitale kompetencer, herunder digital dannelse, handler om en grundlæggende indsigt i de etiske, sociale og juridiske udfordringer som øget digitalisering stiller til både skoler, elever og forældre. Der er behov for, at alle parter tager stilling til disse udfordringer. Skole og Forældre ønsker derfor at få et overblik over retningslinjer og et erfaringsgrundlag som kan hjælpe skolebestyrelserne i det videre arbejde med at lave principper på området, eksempelvis ved at tage initiativ til et nationalt projekt om "Forankring af IT i folkeskolen" sammen med andre relevante aktører.

Skole og Forældre mener, at det er en væsentlig opgave for skolerne at bibringe eleverne de nødvendige IT-kompetencer, herunder digital dannelse. Alle elever har behov for at styrke deres personlige og sociale kompetencer ved at arbejde med spilleregler for, hvordan man opfører sig og kommunikerer digitalt, hvordan man kan navigere sikkert og optræde kritisk og selvstændigt. Elevernes digitale dannelse skal være et centralt omdrejningspunkt ved enhver IT-anvendelse i alle fag og skal derfor indgå i skolebestyrelsens principper for digitalisering.

Eleverne skal introduceres til kildekritik i relation til anvendelse af digitale læremidler m.v.

Det anbefales, at skolebestyrelserne fører tilsyn med, at følgende fire elementer er til stede i en konkret handlingsplan fra skolens ledelse om digitalisering:

- 1) Grundlaget – De teknologiske værktøjer skal være til stede på et niveau, der understøtter undervisningen
- 2) Fagligheden – Det pædagogiske personale skal opkvalificeres. I tillæg skal der udarbejdes beskrivelser af hvordan IT integreres i de enkelte fag (Beskrivelse for hver faggruppe)
- 3) Eleverne – De digitale kompetencer følger de fire positioner for IT-anvendelse (se forrige afsnit).
- 4) Dannelse - Digital dannelse skal blive en del af udmøntningen af folkeskolens formålsparagraf på samme måde som (ikke-digital) almen dannelse er det i dag.

4. Teknologi ja tak – BYOD nej tak

Skole og Forældre tager afstand fra BYOD.

BYOD er imod intentionerne om fri og lige adgang til skoler i Danmark, herunder folkeskolelovens §19, hvor der står: "De nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne". IT-udstyr er et undervisningsmiddel. Ifølge folkeskoleloven skal det derfor stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette er blevet en så væsentlig problemstilling, at Skole og Forældre vil orientere Folketingets partiers ordførere og søge at få KL til at påtage sig ansvaret for at folkeskolen stiller undervisningsmateriale til rådighed for alle elever.

Nogle kommuner har imidlertid allerede besluttet en strategi, der bygger på BYOD. I disse strategier er det frivilligt for forældrene, om de vil lade deres børn tage egne computere m.v. med i skole. Trods frivilligheden opleves der imidlertid mange steder et krav fra skolen om at forældrene stiller IT-udstyr til rådighed for deres børn i skolen. Skolebestyrelsen skal derfor sikre en reel frivillighed for forældrene.

BYOD medfører samtidig en lang række moralske, juridiske og forsikringsmæssige problemstillinger.

- BYOD modarbejder ligestilling og inklusion i klassen, da der vil være stor forskel på, hvilket IT-udstyr forældrene vil være i stand til at udstyre deres børn med.
- BYOD ændrer fokus i undervisning fra anvendelse af IT-udstyr i undervisningen til at få forskelligt IT-udstyr til at fungere sammen i undervisningen.
- Medbragt udstyr er dækket af hjemmets forsikring, men det er i praksis ofte uklart, hvem der har erstatningsansvar ved skade eller tyveri, når udstyret er på skolen.
- Skolen har ikke juridisk ret til at lave logfiler eller på anden vis få adgang til søgedata på det private IT-udstyr.

Hvis kommuner vælger at anvende BYOD er det vigtigt, at skolebestyrelsen gør en indsats for at imødegå de uheldige virkninger af ordningen, som er beskrevet ovenfor. Skole og Forældre vil derfor udarbejde en vejledning om, hvordan skolebestyrelsen kan forholde sig til BYOD.